

הפטיטיס C במכבי שירותי בריאות בדרך למיגור המחלה

ד"ר דניאלה רחמים כהן,
גב' איזנה קפלן לביא, מר ניר זיגמן,
ד"ר בתיה סלע רזון
מערך הרפואה, מכבי שירותי בריאות

רקע:

לדלקת הכבד הכרונית מסוג סי (HCV) השלכות בריאותיות, ציבוריות וכלכליות משמעותיות על הפרט החולה ועל מערכת הבריאות בכללותה. חלק מהחולים הנדבקים עלולים לפתח מחלה כרונית אשר עלולה להתקדם עם השנים לכדי שחמת כבד, אי ספיקה כבדית עד כדי צורך בהשתלה וסרטן כבד ראשוני.

ארגון הבריאות העולמי (WHO) יזם מהלך גלובלי למיגור HCV עד שנת 2030. בישראל, משרד הבריאות חבר עם קופות החולים על מנת לקדם תהליך זה. מאז כניסת התרופות החדשות (DAA) המאפשרת החלמה מלאה מהמחלה כמעט ללא תופעות לוואי, "מכבי שירותי בריאות" מובילה פרויקטים רבים שמטרתם איתור וטיפול חולי HCV. בשנת 2021 מכבי החלה בסקר לאוכלוסייה בסיכון כפי שהוגדרה על ידי משרד הבריאות ובנתה תהליך יישוג מובנה אשר הוכיח את עצמו עד כה, עם נתוני הצלחה מרשימים.

מטרות:

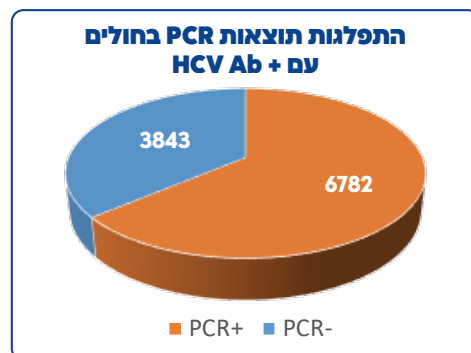
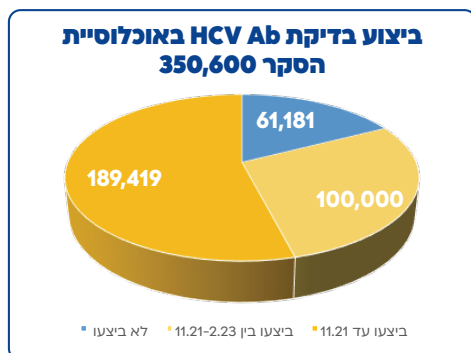
1. בניית תשתית ניהולית ומחשובית לניהול הפרויקט
2. פישוט ויעול התהליך מאיתור ועד טיפול
3. בניית תהליך עבודה חמש שנתי לסקר אוכלוסייה במכבי
4. איסוף נתונים ובקרה

שיטות:

1. בניית תשתית להפניות עומדות לבדיקת נוגדני HCV במעבדה
2. בניית מסע אוטומציה רב ערוצי לתקשור עם המטופלים
3. בניית תשתית דו"חות
4. איסוף וניתוח נתונים רטרוספקטיבי

תוצאות:

האוכלוסייה בסיכון במכבי- העולים מברית המועצות ורומניה לשעבר, נתוני אוכלוסייה זו, הועברו ע"י משרד הבריאות למכבי. האוכלוסייה מנתה 350,600 חברים במכבי. עד פברואר 2023, 289,419 מטופלים (83%) ביצעו בדיקת נוגדנים להפטיטיס סי (מאז ומעולם). מתוכם 10,625 (3.7%) בעלי תשובה חיובית בבדיקת הנוגדנים. 6,782 מטופלים (66%) מתוכם, עם בדיקת עומס נגיפי חיובי. נכון לפברואר 2023, 3924 (58%) מטופלים טופלו תרופתית ב-DAA. מתוך אוכלוסיית הסקר (משנת 2021) נבדקו כ- 100,000 חברים בקופה, מתוכם 1% נמצאו עם HCV Ab חיובי.

מסקנות והמלצות:

תהליכי העבודה שנבנו במכבי לאורך השנים, ובפרט לסקר אוכלוסייה בסיכון, הינם יעילים וניכר כי תהליכי העבודה הוטמעו אצל הרופאים והצוענים הפארא-רפואיים. עם זאת, נדרשת המשך עבודה מאומצת ביישוג ושכנוע המטופלים לקבל את הטיפול התרופתי ולסגור את מעגל הטיפול. סקר האוכלוסייה בסיכון מציג אף הוא הישג מרשים מבחינת היענות מטופלים באוכלוסיית היעד לביצוע הבדיקה. הנתונים באוכלוסיית הסקר לגבי נשאים של HCV וכן שיעור העומס הנגיפי, מעניינים ושונים מהמצוטט בספרות, בכוננתו להעמיק בחקר ולפרסם הממצאים. הפרויקט חוצה ארגון ומהווה דוגמא לשיתוף פעולה פנים וחוץ ארגוני.